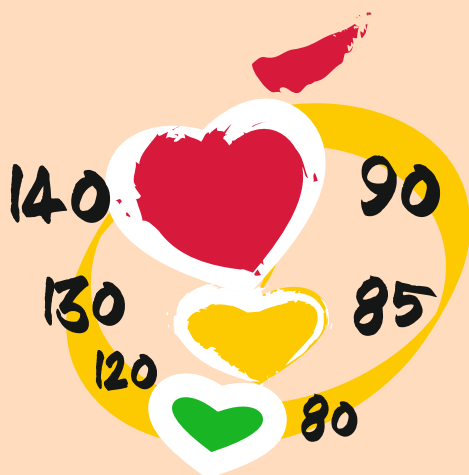

Udruženje za
hipertenziju Srbije
Serbian Society
of Hypertension

III Škola arterijske hipertenzije 2010

Udruženje za hipertenziju Srbije

PROGRAM

Pokrovitelj:

Republika Srbija
MINISTARSTVO ZDRAVLJA

30. - 31. oktobar 2010. Beograd
Hotel M Best Western

ISH
INTERNATIONAL
SOCIETY

Generalni sponzor:

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

III Škola arterijske hipertenzije 2010

Udruženje za hipertenziju Srbije

Poštovane kolegice i kolege,

Zahvaljujem Vam se na podršci i velikom interesovanju za ovakav vid edukacije. Kako ovakvi skupovi imaju za cilj kompletno sagledavanje problema arterijske hipertenzije trudićemo se da i budućnosti organizujemo ovakav vid edukacije lekara. Cilj škole je da lekarima specijalistima interne medicine, kardiolozima, endokrinolozima, nefrolozima i lekarima specijalistima opšte medicine približimo problem hipertenzije kroz više tematskih celina i da predstavimo najnovija dostignuća na polju prevencije i lečenja arterijske hipertenzije. Satelitski simpozijumi imaće kao osnovni zadatak predstavljanje novih rezultata velikih kliničkih studija, koje su utemeljene na strogim naučnim kriterijumima i predstavljaju putokaz u razvoju moderne medicine.

Udruženje za hipertenziju Srbije u svom radu se oslanja na međunarodnu saradnju, jer je nama kao predstavnicima medicinske struke strateški cilj uklopiti se i biti prepoznatljiv van granica naše zemlje. Stoga se posebno zahvaljujemo Evropskom Udruženju za Hipertenziju (ESH) na pomoći u realizaciji ovog skupa. Takođe, važno je naglasiti da će u okviru škole biti organizovana dva okrugla stola sa radnim grupama ESH za "seksualnu disfunkciju" i "hipertenzija aritmije i tomboze" koji imaju za cilj uključivanje većeg broja lekara iz naše zemlje u problem povišenog krvnog pritiska u Evropi.

Kao što smo i ranije naglasili, problem povišenog krvnog pritiska predstavlja globalni problem i ima veliku zastupljenost, sa tendencijom da se ta zastupljenost povećava iz godine u godinu. Opšte prihvaćeni stav članova Udruženja za hipertenziju Srbije je da ovakvi skupovi uz aktivno učešće svih lekara imaju za cilj poboljšanje u pristupu prevenciji, dijagnostifikovanju i lečenju arterijske hipertenzije.

Takođe, želim da se zahvalim i suorganizatorima skupa, Udruženju kardiologa Srbije, radnoj grupi za hipertenziju Udruženja kardiologa Srbije i Udruženju internista Srbije, kao i predstavnicima farmaceutskih kompanija na pomoći u organizaciji skupa.

Nadam se da ćete uzeti aktivno učešće u diskusiji i na taj način pomoći da sastanak bude još uspešniji.

Predsenik Udruženja za hipertenziju Srbije
Dr Dragan Lović

III Škola arterijske hipertenzije 2010

Udruženje za hipertenziju Srbije

Dear colleagues,

Thank you very much for your support and great interest in this type of education. The purpose of these meetings is to help us understand the problem of arterial hypertension in full and we will try to organize additional similar trainings in the future. The aim of this school is to approach the problem of hypertension to specialist in internal medicine, cardiology, endocrinology, nephrology and general medicine through several topics and to show the latest achievements in prevention and treatment of arterial hypertension. The satellite symposia will provide recent results of large clinical trials. These studies were based on strict scientific criteria and point out future development of modern medicine.

The Serbian Society of Hypertension relies on international collaboration. As representatives of medical profession, we are determined to settle in the international medical community and to be recognized outside the borders of our country. Therefore, we would like to thank the European Society of Hypertension for their assistance in making this school happen. In addition, we must highlight two round sessions with Working Groups of the European Society of Hypertension for “sexual dysfunction” and “hypertension, arrhythmia and thrombosis”. These groups expect to include a large number of professionals from our country into understanding the problem of arterial hypertension in Europe.

As you may well know, the problem of elevated blood pressure represents a global issue with very high prevalence in the world population. This prevalence increases from year to year. General opinion of the members of the Serbian Society of Hypertension is that these meetings will improve the prevention, diagnostics and treatment of arterial hypertension with the active participation of all health professionals.

I would like to thank the co-organizers of this meeting, the Society of Cardiologists of Serbia, Working Groups of the Society of Cardiologists of Serbia and the Society of Specialist in Internal Medicine in Serbia, as well as the delegates of pharmaceutical companies for their help in organizing this School.

I hope that you will actively participate in discussion and therefore make this meeting more successful.

President of the Serbian Society of Hypertension
Dragan Lović, MD

30 - 31. oktobar 2010. Beograd

Organizator / Organizer

**Udruženje za hipertenziju Srbije
Serbian Society of Hypertension**

Suorganizatori / Coorganizers

**Udruženje kardiologa Srbije
Cardiology Society of Serbia**

**Radna grupa za hipertenziju Udruženja kardiologa Srbije
Working Group of Hypertension of Cardiology Society of Serbia**

**Udruženje internista Srbije
Serbian Association of Internal Medicine**

Organizacioni odbor / Organizational Board

Dragan Lović
Vesna Stojanov
Branko Jakovljević
Mirjana Krotin
Katarina Paunović
Živoslava Branković
Steva Pavlović
Dušan Bastać

Tehnički sekretariat / Organizing Secretariat

T.A. Smart Travel

III Škola arterijske hipertenzije 2010

Udruženje za hipertenziju Srbije

Naučni odbor / Scientific Board

Svetlana Apostolović	Katarina Paunović
Aleksandra Arandjelović	Milan Pavlović
Dušan Bastać	Siniša Pavlović
Goran Belojević	Steva Pavlović
Živoslava Branković	Dejana Popović
Jasmina Ćirić	Petar Seferović
Dragan Djordjević	Vesna Stojanov
Branko Jakovljević	Goran Tasić
Goran Koraćević	Ivan Tasić
Mirjana Krotin	Nebojša Tasić
Nebojša Lalić	Miloje Tomašević
Branko Lović	Zorana Vasiljević
Dragan Lović	Svetlana Vujović
Ivana Nedeljković	Marija Zdravković
Miodrag Ostojić	

Inostrani predavači po pozivu / International Facilitys

Giuseppe Mancia (Italy)
Athanasion Manolis (Greece)
Andreas Pittaras (Greece)
Michalis Doumas (Greece)
Bojan Jelaković(Hrvatska)
Dan Gaita (Rumunija)
Donatela Vrbanac (Hrvatska)

Subota, 30. oktobar / Saturday, October 30th

9.00-9.10 Otvaranje skupa / Opening ceremony

Dragan Lović

Predsednik Udruženja za hipertenziju Srbije

President of the Serbian Society of Hypertension

**9.15- 10.20 Dijagnostika i faktori rizika za arterijsku hipertenziju
Diagnosis and risk factors for arterial hypertension**

Moderatori: *Branko Lović, Goran Belojević*

1. *Branko Lović.* Definicije i faktori rizika za nastanak arterijske hipertenzije
Definitions and risk factors for the occurrence of arterial hypertension
2. *Branko Jakovljević.* Gojaznost i arterijska hipertenzija
Obesity and arterial hypertension
3. *Goran Belojević.* Životna sredina i krvni pritisak stanovništva
Environment and arterial hypertension in the population
4. *Donatela Vrbanac (Hrvatska).* Mediteranska dijeta
Mediterranean diet
5. *Katarina Paunović.* Gradska buka i arterijska hipertenzija kod dece
Urban noise and arterial hypertension in children

**10.30-11.00 Debata : dijagnostičke metode u arterijskoj hipertenziji
Debate: diagnostic methods in arterial hypertension**

Moderatori: *Vesna Stojanov, Dragan Lović*

11.00- 11.45 Moderator: Vesna Sojanov

Vesna Sojanov. Lizinopril - ACE inhibitor koji sve više cenimo
što ga bolje poznajemo

III Škola arterijske hipertenzije 2010

Udruženje za hipertenziju Srbije

11.45-12.00

Pauza
Break

12.00-12.45

Moderatori: *Petar Seferović, Siniša Pavlović*

Petar Seferović. Imamo li razloga za osmeh: zofenopril,
korak dalje od standardnih ACE inhibitora

Siniša Pavlović. Značaj farmakoloskih karakteristika zofenopрила u
lečenju visokorizičnih hipertenzivnih bolesnika

13.00-13.30

State-of –the –art lecture

Predsedavajući / Chairpersons: *Dragan Lović, Vesna Stojanov*

Giuseppe Mancina (Italy). Controversial issues in the field
of hypertension in 2010
Kontroverzna pitanja na polju hipertenzije u
2010. godini

13.45-14.30

Moderator: *Zorana Vasiljević*

Zorana Vasiljević. Hipertenzija sa komorbiditetima -
politerapijom do cilja

14.30 – 15.00

Pauza
Break

15.00-16.30   **Komplikacije hipertenzije**
Complications of hypertension
Moderatori: *Zorana Vasiljević, Siniša Pavlović*

1. *Siniša Pavlović.* Poremećaji srčanog ritma u arterijskoj hipertenziji
Heart rate abnormalities in arterial hypertension
2. *Svetlana Apostolović.* Hipertenzija i koronarna bolest
Hypertension and coronary heart disease
3. *Ivana Nedeljković.* Hipertrofija miokarda leve komore
Left ventricular hypertrophy
4. *Zorana Vasiljević.* Hipertenzija i srčana insuficijencija
Hypertension and heart failure
5. *Goran Tasić.* Spontana intracerebralna hemoragija i hipertenzija
Spontaneous intracerebral hemorrhage and hypertension
6. *Steva Pavlović.* Hipertenzija i bubrež, dijagnostika i terapija
Hypertension and kidney; diagnostics and treatment

16.30- 17.15   **Lečenje hipertenzije kroz vekove: od puštanja krvi do Lizopрила H**
Treatment of hypertension through the ages:
from bloodletting to Lysopril H
Moderator: *Petar M. Seferović*

1. *Petar M. Seferović:* Slavne osobe sa hipertenzijom.
Zašto je ACE inhibicija najuspešniji terapijski princip?
Celebrities with hypertension. Why is ACE inhibition
the most successful therapeutic principle?
2. *Arsen D. Ristić.* ACE inhibicija u kući slavnih:
najvažniji komorbiditeti i algoritam
lečenja hipertenzije u XXI veku
ACE inhibition in the house of fame: the most important
co-morbidities and the algorithm of the treatment
of hypertension in the 21st century.

17.15-17.30   Pauza
Break

III Škola arterijske hipertenzije 2010

Udruženje za hipertenziju Srbije

17.30-19.00

Sekundarne hipertenzije

Secondary hypertension

Moderatori: *Mirjana Krotin, Svetlana Vujović,
Bojan Jelaković (Hrvatska)*

1. *Jasmina Ćirić*. Aldosteronizam i feohromocitom
Aldosteronism and pheochromocytoma
2. *Mirjana Krotin*. Mikroalbuminurija
Microalbuminuria
3. *Marija Zdravković*. Hipertenzija i bubrež
Hypertension and kidney
4. *Aleksandra Arandjelović*. Rutinska renovazografija kod pacijenata
sa koronarnom bolešću – klinička opravdanost
Routine renovasography in patients with
coronary disease – clinical validity
5. *Bojan Jelaković (Hrvatska)*. Hipertenzija, moždani udar i
kongestivna disfunkcija
Hypertension, stroke and congestive dysfunction
6. *Svetlana Vujović*. Polno zavistan uticaj seksualnih steroida na krvne sudove
Gender-related effect of sex steroids on blood vessels

Nedelja, 31. oktobar / Sunday, October 31st

9.00-10.15   **Klinička arterijska hipertenzija**
Clinical arterial hypertension
Moderatori: *Ivan Tasić, Milan Pavlović*

1. *Ivan Tasić*. Izolavana sistolna hipertenzija
Isolated systolic hypertension
2. *Milan Pavlović*. Edem pluća u hipertenzivnoj krizi
Pulmonary edema in hypertensive crisis
3. *Goran Koraćević*. Hipertenzivna kriza
Hypertensive crisis

10.15-10.30   Pauza
Break

10.30-11.30   **Zajednički simpozijum Udruženja za hipertenziju Srbije i**
Radne grupe ESH 'Hipertenzija aritmije i tomboze'
Joint session of the Serbian Society of Hypertension and
the Working Group 'Hypertension Arrhythmias and Thrombosis'
of the European Society of Hypertension (ESH)
Chairpersons: *Athanasios Manolis (Greece),*
Andreas Pittaras (Greece)

1. *Athanasios Manolis (Greece)*. Introduction of the WG
Predstavljanje radne grupe
2. *Dragan Lović*. AF i hipertenzija
Atrial fibrillation and hypertension
3. *Dan Gaita (Rumunija)*. Antihypertensive treatment and risk of AF
Antihypertenzivna terapija i rizik od atrijalne fibrilacije
4. *Athanasios Manolis (Greece)*. New drugs in AF
Novi lekovi u atrijalnoj fibrilaciji

III Škola arterijske hipertenzije 2010

Udruženje za hipertenziju Srbije

11.30-12.30   **Zajednički simpozijum Udruženja za hipertenziju Srbije i Radne grupe ESH 'Hipertenzija i seksualna disfunkcija' Joint session of the Serbian Society of Hypertension and the Working Group 'Hypertension and sexual dysfunction' of the European Society of Hypertension (ESH)**
Chairpersons: *Dragan Lović, Vesna Stojanov, Michalis Doumas (Greece)*

1. *Michalis Doumas (Greece)*. Introduction of the WG
Predstavljanje radne grupe
2. *Vesna Stojanov*. Sexual dysfunction and hypertension
Seksualna disfunkcija i hipertenzija
3. *Michalis Doumas (Greece)*. The role of PDE-5 in the tretment of sexual dysfunction and pulmonary hypertension
Uloga PDE-5 u lečenju seksualne disfunkcije i plućne hipertenzije
4. *Andreas Pittaras (Greece)*. Hypertension, antyhipertensive drugs and sexual dysfunction
Hipertenzija, antihipertenzivni lekovi i seksualna disfunkcija

12.30-13.30   **Metabolički sindrom**
Metabolic syndrome
Moderator: *Miodrag Ostojić, Nebojša Lalić*

1. *Nebojša Lalić*. Dijabet i hipertenzija
Diabetes and hypertension
2. *Miodrag Ostojić*. Kardiometabolički sindrom
Cardiometabolic syndrome

30 - 31. oktobar 2010. Beograd

13.30-14.30 Moderator: *Petar M. Seferović*

Petar M. Seferović. Fiksne kombinacije antihipertenzivnih lekova:
velika efikasnost, mali sporedni efekti.

14.30-15.00 Pauza
Break

15.00 -17.00 **Lečenje arterijske hipertenzije**
Treatment of arterial hypertension
Moderatori: *Petar Seferović, Nebojša Tasić*

1. *Nebojša Tasić.* Nefarmakološko lečenje arterijske hipertenzije
Non-pharmacological treatment of arterial hypertension
2. *Petar Seferović.* Farmakološko lečenje arterijske hipertenzije
Pharmacological treatment of arterial hypertension
3. *Miloje Tomašević.* Kombinovana terapija u lečenju arterijske hipertenzije
Combined therapy in the treatment of arterial hypertension
4. *Dejana Popović.* Fizička aktivnost u prevenciji i lečenju arterijske hipertenzije
Physical activity in the prevention and treatment
of arterial hypertension
5. *Dragan Djordjević.* Rehabilitacija bolesnika sa arterijskom hipertenzijom
Rehabilitation of patients with arterial hypertension
6. *Dušan Bastać.* Opstruktivna sleep apnea
Obstructive sleep apnea

17.00 Skupština Udruženja za hipertenziju Srbije
Assembly of the Serbian Society of Hypertension
Predsedavajući: Dragan Lović

III Škola arterijske hipertenzije 2010

Udruženje za hipertenziju Srbije

Opšte informacije

Mesto sastanka:

Hotel M Best Western*****
Bulevar Oslobođenja 56a
Beograd

Izložba :

Za vreme trajanja skupa u holu Hotela M Best Western ***** biće organizovana izložba farmaceutskih kuća i distributera medicinskih aparata kao i prateće opreme.

Generalni sponzor:

Berlin-Chemie Menarini

Sponzori:

Actavis, Alkaloid, Galenika AD, BosnaLijek, Sanofi Aventis, PharmaSwiss, Boehringer Ingelheim, Pfizer , Hemofarm ,Schiller, Dem, Data Status, I.C.C –dr Pohl, Voda Mivela.

Kotizacija:

Kotizacija 5.000,00 din.

Kotizacija obuhvata : Prisustvo školi, ID katrticu, materijal, sertifikat, lunch paket.

Akreditacija:

III Škola arterijske hipertenzije je akreditovana od strane Zdravstvenog Saveta Srbije odlukom br:A-1-1253/2010 od 21.01.2010. Svi učesnici sa plaćenom kotizacijom i izdatim sertifikatom potražuju broj bodova koji će biti naglašen na sertifikatu .

Registracija:

Registracioni pult biće otvoren u holu Hotela M Best Western***** za vreme trajanja skupa počev od subote 30. oktobra 2010 od 8.30.h.

Radi obezbedjivanja učešća, sve informacije možete dobiti :

Udruženje za hipertenziju Srbije

Jovana Ristića 20-2, Niš

Tel:018.4294.090

Fax:018.4549.696

www.uhsrb-liga.rs

TA Smart Travel

Svetog Save 43-I, Beograd

Tel:011.308.7486, 011.308.7487

Fax:011.308.6695

www.smart4.co.rs

III Škola arterijske hipertenzije 2010

Udruženje za hipertenziju Srbije

Udruženje za
hipertenziju Srbije
Serbian Society
of Hypertension

Pokrovitelj:

Republika Srbija
MINISTARSTVO ZDRAVLJA

Suorganizatori:

VAŽNE ADRESE

UDRUŽENJE ZA HIPERTENZIJU SRBIJE

Jovana Ristića 20/2, 18000 Niš • 018.42.94.090 • E-mail: dragan1@sbb.rs • www.uhsrb-liga.rs

TA SMART TRAVEL

Svetog Save 43-I, 11000 Beograd • 011.308.7486 • Fax: 011.308.6695 • E-mail: smart4@eunet.rs • www.smart4.co.rs